

ЗАКОННІСТЬ У ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ: ПРІОРИТЕТИ ЗМІНЮЮТЬСЯ

Алла АКСЬОНОВА

Ще з 1998 року Прип'ятська спеціальна прокуратура Київської області контролює питання дотримання законності в Чорнобильській зоні відчуження. Свій статус вона отримала з того ж самого року і виправдовує своєю діяльністю його й до сьогодні. Про маловідомі трудові будні для пересічної людини чорнобильських захисників законності ексклюзивно "Віснику Чорнобиля", на передодні свого професійного свята, розповів прип'ятський спеціальний прокурор Київської області, радник юстиції Сергій Лукашевич

Відразу зауважу, що Прип'ятська спеціальна прокуратура Київської області ще на момент створення (1998 рік) стала особливою. На той час вона була єдиною в Україні прокуратурою, що мала статус "спеціальної". Між тим, особливою, як зауважив мій співрозмовник, ця установа залишається й дотепер, правда нині – через те, що в ній працює всього три оперативних слідчо-прокурорських працівники, причому всі вони мають чин радника юстиції, чого немає в жодній українській районній прокуратурі. До речі, цей чин за зірками на погонах у працівників правоохоронних органів відповідає званню підполковника.

– Найголовнішим завданням, що покладене на наш невеликий колектив, – зауважує Сергій Миколайович, – безперечно, є здійснення прокурорського нагляду над дотриманням норм законодавства, котрі стосуються статусу території Чорнобильської зони, а точніше спеціального Закону України "Про статус земель, які зазнали радіоактивного забруднення внаслідок аварії на ЧАЕС".

Що ж до службових функцій нашої роботи, то одна з них, наглядова, віднедавна змінила не тільки назву на правоохоронну, а й смисловий зміст. Тепер її основу складають пріоритетні напрямки, нещодавно визначені та поставлені перед нами Генеральним прокурором України Віктором Пшонкою. Сформовані вони відповідно до української Конституції, Закону України "Про прокуратуру" та наказів Генерального прокурора України. Тобто, відтепер наша діяльність має йти в ногу з часом і тими реаліями (соціальними, геополітичними, політичними, економічними тощо), з якими наше суспільство зіштовхується щодня. В державі відбуваються зміни, тому ми повинні на них орієнтуватися та відповідно корегувати свою роботу.

Це також стосується й решти наших основних службових функцій: підтримання державного обвинувачення в суді; представництво громадян та держави в судах; слідство, котре передбачає розслідування кримінальних справ слідчими прокуратури у сфері економіки, в тому числі й бюджетній, та посадові злочини. Скажімо, порушено право громадянина, наприклад, на оплату праці чи виплату інших пільг, передбачених законодавством, то ми мусимо цьому громадянину на законних підставах допомогти, щоб його права були поновлені в повному обсязі. При цьому винні в порушенні цих прав мають бути притягнуті до відповідальності (дисциплінарної, адміністративної тощо). Тож Генеральний прокурор Укра-

їни й зорієнтував нас не те, щоб ми реально відображали стан законності та правопорядку при обслуговуванні даної території.

– **А що Ви маєте на увазі під словосполученням "реально відображати"?**

– У першу чергу те, щоб наша діяльність була направлена на реальне покращення стану законності в обслуговуваному регіоні. Тобто, на реальне виявлення порушень конституційних прав громадян, і щоб наші показники були не формальними, а такими, які є насправді. Скажімо, якщо порушено інтереси держави чи громадян, то в обох випадках має бути реальне відшкодування збитків, причому його мають зробити винуватці в повному обсязі. А ми для цього маємо докласти всіх зусиль.

– **Чи маєте з цього приводу якісь конкретні приклади?**

– Якщо повернутися до прикладів реального впливу на стан законності, то слід сказати наступне. Специфіка Зони відчуження характерна тим, що ми маємо проблему незаконного полювання та рибальства. Особисто мною спільно з начальником СБУ проводилися перевірки на місцях скоєння злочинів. Тобто, не по зафіксованих на папері показниках, а по реальному факту. За результатами наших виїздів було виявлено, буквально за останні два місяці, близько 10 фактів браконьєрства. Скажімо, один із них стосується незаконного полювання на качку поблизу виселеного села Аташів, інший – незаконного рибальства на річці Прип'ять. У першому випадку затримано двох осіб, в яких вилучено майже 30 диких качок, у другому – також кількох осіб, які в акваторії Прип'яті займалися електроловом. У них вилучено електроприлад для лову, котрий завдає величезної шкоди водному довкіллю, оскільки є способом масового знищення риби.

Крім цього, в напрямку прокурорського нагляду за підприємствами також виявлено дуже значимий злочин. Зокрема, при здійсненні природоохоронних перевірок нами нещодавно зафіксовано незаконну порубку в Денисовецькому лісництві, котрою завдано державі збитків на загальну суму майже 200 тисяч гривень. На даний час порушена кримінальна справа, встановлюються особи, які могли бути причетними до цієї порубки. Проте говорити, хто з посадових осіб причетний до даної справи, поки що зарано.

Також слід згадати й порушення бюджетного законодавства (зловживання,

розтрата та розкрадання), котрі за останні роки мають певну тенденцію. Нинішнього року їх також виявлено, й за ними порушено кримінальні справи, та притягнуто винуватих осіб до кримінальної відповідальності. В результаті цього, державі відшкодовано майже 900 тисяч гривень.

– **Ви неодноразово згадували про стан законності та злочинності. А що за цими термінами криється?**

– Насамперед прямий взаємозв'язок. Скажімо, стан законності в першу чергу передбачає профілактичну роботу, котра повинна проводитися для запобігання правопорушенням та злочинності. Щодо стану злочинності, то він оцінюється за кількістю вчинених злочинів на території, за динамікою та структурою цієї злочинності (чи це загально-кримінальна чи економічна). Тому ми повинні не тільки виявляти, розслідувати ці злочини та направляти їх до суду, а й проводити профілактичні заходи. Такі як – здійснення прокурорських перевірок (підприємств, установ в тому числі й правоохоронних – відділу міліції Зони ЧАЕС, батальйону міліції, позавідомчої охорони тощо) в Зоні відчуження та ведення документів реагування без застосування заходів кримінального характеру до того, як у цьому виникне безпосередня необхідність. Такими перевірками та заходами прокурорського реагування, а саме приписами, поданнями та протестами, ми й маємо упереджувати і впливати на стан дотримання законності на даній території. Для прикладу, якщо ми бачимо певне порушення в діяльності того чи іншого органу, установи, підприємства, то спочатку повинні підказати керівникам, що в їхніх діях є певні порушення законодавства, які в подальшому можуть призвести до негативних наслідків для держави чи громадянина. Тобто, ми виносимо припис про порушення законодавства. Ці порушення усуваються, і ми, таким чином, запобігаємо їх продовженню та негативним від них наслідкам.

– **Дякую за розмову та вітаю Вас і ваших колег із нещодавнім професійним святом – Днем працівників прокуратури України.**